

Список використаних джерел:

1. Абрамов В. М., Данюк В. М., Гриненко А. М. та ін. Нормування праці: Підручник / За ред. В. М. Данюка, В. М. Абрамова. Київ, 1995.
2. Рассадін В.В. Мотивація і стимулювання трудової діяльності персоналу // Праця і соціальні відносини. 2008. № 3. С. 53-59
3. Сорочайкін, А.Н. Управління персоналом: глосарій: термінолог. слів. / О.М. Сорочайкін, Л.В.Ермолина. Самара, 2012. № 1. С. 121-125

Кравченко Є. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ**

В сучасних економічних умовах сфера послуг виступає найважливішим джерелом соціально-орієнтованого зростання. Організації малого і середнього бізнесу в сфері послуг є джерелами економічного зростання і утворюють основу, на якій функціонує і розвивається економіка країни. Гостра потреба в розвитку галузевих складових сфери послуг підтверджує тезу про провідну роль інструментів і механізмів підвищення конкурентоспроможності підприємств сфери послуг. Сучасні дослідження в області конкурентоспроможності суб'єктів підприємництва спрямовані на формування загальних теоретичних уявлень про поняття конкуренції, проблемах кількісної та якісної оцінки конкурентоспроможності, формування інтегральних показників конкурентоспроможності і систем управління конкурентоспроможністю [1]. Однак сьогодні практично відсутні дослідження, присвячені специфіці сфери послуг як об'єкту впровадження комплексних механізмів забезпечення конкурентоспроможності в якості системних управлінських технологій. У практиці управління організаціями сфери послуг в науковій літературі такі аспекти представлені недостатньо докладно.

Недостатній розвиток конкуренції на ринках в даний час визнано системною проблемою національної економіки. У той же час, рівень розвитку конкурентного середовища на ринках є одним з важливих показників розвитку

економіки країни. В кінцевому підсумку конкуренція на ринку – це найбільш ефективний інструмент підвищення ефективності функціонування на всіх рівнях. Специфіка конкуренції в сфері послуг виникає з технології надання тієї чи іншої послуги і полягає в тому, що конкуренція на них впливає по-різному. Ринки певних видів послуг мають тенденцію до монополізації в силу наявності в ряді галузей сфери послуг природних монополій, наприклад у сфері комунальних послуг, або вкрай високих адміністративних і фінансових бар'єрів входу. Роль держави полягає в підтримці розвитку конкуренції в цілях протидії монополізації зазначених ринків. У той же час, окремі галузі сфери послуг характеризуються мінімальними вхідними бар'єрами (торгівля, побутові, туристичні послуги тощо), і державна участь в регулюванні конкуренції полягає в контролі дотримання встановлених єдиних правил [2].

Підприємства сфери послуг при розробці конкурентних стратегій мають можливість формувати та використовувати специфічні конкурентні переваги, такі як віртуальні переваги (знання, досвід і професійні навички персоналу), мають більш гнучкі можливості по впровадженню інноваційних послуг і управлінських рішень. Стосовно сфери послуг роль держави в регулюванні конкурентних процесів полягає в забезпеченні прав громадян на соціальний добробут, соціальну стабільність і високий рівень соціального захисту. Розвиток конкуренції при активній державній підтримці тягне за собою підвищення доступності соціально значущих послуг, поліпшення якості обслуговування населення тощо. Розглядаючи особливості забезпечення конкурентоспроможності організацій сфери послуг, доцільно зазначити, що сама економічна категорія «конкуренція» стосовно до сфери послуг має свої особливості і характерні відмінності в порівнянні зі сферою матеріального виробництва. Актуальність даного виділення полягає як в специфіці самої сфери послуг, так і в зростаючому її домінуванні в сучасних ринкових умовах, властивих економікам розвинутих країн. Розглядаючи позицію організації, що працює в сфері послуг, слід зазначити, що її місце в порівнянні з конкурентами

можна назвати конкурентним статусом, тобто позиція в конкурентній боротьбі є своєрідним показником становища на ринку [3]. Оскільки конкурентоспроможність є комплексною характеристикою суб'єкта ринкових відносин, яка характеризується ступенем реального або потенційного задоволення ним певної потреби у порівнянні з аналогічними суб'єктами, представленими на певному ринку, конкурентоспроможність становить можливість підприємства витримати конкуренцію в порівнянні з аналогічними суб'єктами ринкових відносин [4]. Отже, можна зробити висновок, що в стратегічному управлінні організаціями конкурентоспроможність найчастіше розуміється в двох напрямках. Відповідно до першого напрямку, конкурентоспроможність оцінюється як ступінь відповідності організації на певний момент вимогам цільових груп споживачів або ринку, на який був спрямований орієнтир підприємства, по найважливішим характеристикам: технічних, економічних, етичних, естетичних, екологічних і т. ін. Другий напрямок полягає в розумінні конкурентоспроможності підприємства, як деякого рівня його компетенції на противагу конкурентних підприємств, що полягає в ступені накопиченого виробничого потенціалу як всієї фірми в цілому, так і окремих її підрозділів. Також можливий розгляд окремих складових виробничого процесу (технології, ресурсів, менеджменту, навичок і знань персоналу). Такі показники, як правило, знаходять своє відображення в підсумкових показниках діяльності фірми (контроль якості готового продукту, прибутковість підприємства, продуктивність, рентабельність).

Список використаних джерел:

1. Гвініавілі Т.З. Проблеми та тенденції розвитку малого та середнього бізнесу в Україні. *Економіка і менеджмент 2020: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф.*, 2–3 квіт. 2020 р.: у 7 т. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. Т. 2. С. 54-57.
2. Гвініашвілі Т.З. Пріоритетні напрями та тенденції розвитку підприємств сфери послуг в Україні. *Economic activity management: problems and prospects: Collective monograph*. Taunton, MA, United States of America: Aspekt Publishing., 2016. С. 36-46.
3. Гринько Т.В. Інноваційний розвиток підприємств сфери послуг як рушійна сила розвитку економіки України. *Проблеми сталого розвитку економіки України в умовах інтеграційних процесів: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції: у 2-х частинах* (м. Ужгород, 5-6 грудня 2014 р.). Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2014. Ч. 1. С. 186-189.